CFO-ul de azi, CEO-ul de mâine?

Cel mai bine vezi schimbarea într-o companie atunci când faci reconfigurarea arhitecturii organizaționale. Cel mai subtil însă o vezi atunci când faci diversificarea rolurilor pe care fiecare funcțiune o are. Din această perspectivă, extrem de importantă prin dimensiune și impact este diversificarea rolului pe care îl are directorul financiar în această perioadă de transformare digitală.

Vechea titulatură de contabil șef poartă un parfum vetust de economie centralizată, decizie concentrată la vârf ce reduce rolul acesta la un simplu executant de calcule și la marginalitate. Astăzi remodelarea afacerilor și mediul lor de operare globală și digitală obligă nu doar la redenumirea, ceea ce s-a întâmplat deja de mult timp, dar și la o modificare a fișei postului directorului financiar.

Rolurile noi ale Directorului Financiar

Potrivit unui studiu realizat de compania McKinsey privind evoluția funcției financiare în companii, funcția directorului financiar trece în continuare prin schimbări accelerate. Dacă în urmă cu doi ani, patru erau rolurile care raportau către directorul financiar, astăzi cel puțin șase roluri raportează directorului financiar. Acestea diferă în funcție de industrie, de la persoanel în departanmentul de achiziții, IT sau operațiuni, la cei responsabili de relația cu investitorii.

În timp ce mare parte din timp este alocată activităților consacrate, directorii financiari produc valoare și din roluri noi, netradiționale pentru această funcție, precum:

transformare organizațională, digitalizare și dezvoltarea viitorilor lideri.

Transformarea rolului implică responsabilități trans-departamentale. Aria de impact a rolului definit de noul set de activități subliniază rolul transformator în cadrul companiei și influența directorului financiar în schimbarea acesteia.

Umanizarea imaginii Directorului Financiar

În aceste condiții se produce și umanizarea funcției. Directorul financiar nu mai este nepopularul care respinge sau ajustează bugetele celorlalte departamente, atenționează cu privire la cheltuieli sau investiții. Abilitățile acestuia virează și către interacțiunea umană și armonizarea punctelor de vedere.

Directorul financiar începe să aibă rolul integrator al unui director executiv care are perspectiva generală a funcțiunilor, cunoaște zonele acestora de interacțiune și are o relație bună cu oamenii ca împreună să ia deciziile cele mai bune.

O nouă mizã, sustenabillitatea

Un alt rol al directorului financiar este poziționarea solidă a companiei din punct de vedere financiar, pe termen lung. Rol care se aliniază și cerințelor de sustenabilitate privind raportarea financiară, non- financiară dar și responsabilității față de mediu și noile generații.

Standardele de raportare non-financiare au responsabilizat nu doar directorii financiari dar și investitorii care preferă companiile care arată respect față de mediu și societate. Tocmai de aceea rolul directorului financiar devine cu atât mai important cu cât acești investitori activiști au resurse importante, sunt sensibili la aceste teme și sunt interesați de sustenabilitatea performanței financiare a companiilor în

care investesc.

Noul normal, digitalizarea

Rolul la care poate că un director financiar nu s-ar fi gândit niciodată să-l aibă în cadrul companiei este de promotor al digitalizarii. Dezvoltarea tehnologică a ultimilor cinci ani a adus funcția financiară în poziția de avangardă pe linia digitalizarii companiei. Fie că vorbim despre automatizarea proceselor, data analytics, cloud computing, robot process sau dată visualization, peste jumătate dintre directorii financiari din cercetarea McKinsey au interacționat cu aceste tehnologii.

Sunt patru etape în digitalizarea funcției financiare a unei companii:

1. Automatizarea – Realocarea resursei umane pentru activități nerepetitve
2. Vizualizarea datelor – Facilitează planficarea financiară și analiza pentru luarea deciziilor
3. Analiza datelor – Extragerea semnificației și sensului din datele existente
4. Integrarea – Comunicarea dintre ERP, operațiuni, managementul lanțului de aprovizionare sau dintre sistemele financiare cu CRM-ul

Datele studiului nu conțin și realitatea din România, unde, în majoritatea cazurilor, Excel-ul este bine înrădăcinat în activitățile curente ale departamentului financiar. Prin urmare, multe dintre companiile din România sunt încă în prima etapă. Este un proces de tranziție spre noile tehnologii care, cu cât va fi mai scurt, cu atât va crește productivitatea, va rafina decizia și valorifica oportunitiatile de dezvoltare.

Așadar în România, rolul transformator al directorului financiar nu este atât de evident în afara cadrului departamentului pe care îl conduce. Acesta se ocupă în continuare de raportare, balanță, închiderea anului financiar.

Ceea ce directorul financiar a început să facă este măsurarea performanței inițiativelor de schimbare, monitorizarea marjelor și a îmbunătățirii fluxului de numerar, stabilirea indicatorilor de performanță și a performanței companiei înainte de începerea transformării, ca să genereze valoare. ***Spectrul acesta nou de activități care îl apropie pe directorul financiar mai mult de poziția de director executiv, îl califică să-i fie succesor directorului general, ceea ce se întâmplă deja de multe ori.***

Procedurile simplificate de vămuire – o soluție avantajoasă pentru evitarea întârzierilor provocate de încasarea efectivă a taxelor vamale în contul vămii

Autor: Mihai Petre, Director, Comerț Internațional, Asistență Fiscală și Juridică, EY România

Importatorii români s-au confruntat în ultima săptămână cu întârzieri în acordarea liberului de vamă la diverse birouri vamale din România, în special în București. Mai precis, camioanele nu au putut părăsi vămile până când autoritățile

vamale nu au confirmat efectiv primirea sumelor aferente taxelor vamale datorate în conturile proprii (între 2-5 zile de așteptare).

În era digitală, era vitezei, 90% din operațiunile de vămuire din România sunt realizate în continuare în procedura normală, din păcate. Adică prezența fizică a mijloacelor de transport în vămi este necesară, efectuarea controalelor fizice trebuie să se realizeze în programul de lucru al ofițerilor vamali, plata sumelor aferente taxelor de import trebuie confirmată de biroul vamal.

Din acest motiv, se creează întârzieri în lanțul logistic de aprovizionare, importatorii plătesc mai mult pentru transport (atât timp cât camioanele staționează încărcate în vamă), birourile vamale sunt supraaglomerate, se întârzie darea în producție sau livrarea la timp a mărfurilor, consumatorul plătește mai mult.

Ce soluții ne oferă actuala legislație vamală pentru un proces de vămuire fluid?

Amânarea momentului plății taxelor la import

Una dintre procedurile simplificate prevăzute de legislație este amânarea plății taxelor la import. Practic, la cererea importatorului, și dacă sunt respectate anumite condiții, bunurile pot fi importate cu plata amânată maxim 30 de zile. Astfel, la momentul vămuirii, sunt evitate întârzierile legate de procesarea și confirmarea plăților de către biroul vamal (plăți care pot avea loc ulterior liberului de vamă, în termenul de 30 de zile de la data declarației vamale).

O astfel de procedură este esențială în cazul importatorilor cu flux mare de operațiuni (mai ales cele pentru care se datorează valori mari de taxe la import). Se câștigă atât un avantaj de flux de numerar, cât și timp cu formalitățile de vămuire.

Vămuirea la domiciliu

O altă soluție pentru a rezolva dificultățile întâmpinate la import o reprezintă procedura de vămuire la domiciliu. Aceasta face posibilă sosirea mijlocului de transport direct la depozit fără drumuri către biroul vamal. Controlul vamal și liberul de vamă se realizează direct la sediul importatorului. Procedura presupune implicare minimă din partea ofițerilor vamali și se poate efectua chiar și în afara orelor de program ale acestora, în baza unei autorizații.

În cazul utilizării acestei proceduri, plata taxelor la import se face în momentul depunerii declarației vamale globale (recapitulative) care conține toate înregistrările de mărfuri de import din evidențele importatorului efectuate pe parcursul unei luni calendaristice (termenul maxim permis). Așadar, prin utilizarea acestei proceduri, importatorii pot evita aglomerația din vămi și câștiga timp prețios.

În comparație cu alte state din Uniunea Europeană, în România, procedurile simplificate sunt foarte puțin utilizate. Autoritățile vamale încurajează și ele utilizarea acestora însă primul pas trebuie realizat de către agenții economici.

Depunerea online a declarației la Fondul pentru Mediu – obligatorie din 2020?

Autori: ***Mihai Petre****, Director, Comerț Internațional, Asistență Fiscală și Juridică și* ***Daniela Neagoe****, Senior Manager, Comerț Internațional, Asistență Fiscală și Juridică, EY România*

În vederea îndeplinirii obligațiilor de declarare la Administrația Fondului pentru Mediu ("AFM"), operatorii economici trebuie să depună o declarație privind obligațiile la Fondul pentru mediu.

La acest moment, operatorii economici pot opta să completeze declarația cu ajutorul programului informatic de asistență AFM – Declarații, apoi să depună exemplarul semnat la registratura Administrației Fondului pentru Mediu sau, începând din data de 3 iulie, să depună on-line declarația privind obligațiile la Fondul pentru mediu. În acest sens, pe site-ul AFM a fost publicată aplicația informatică pentru utilizarea serviciului "Depunere declarații on-line".

Este obligatorie folosirea unei anumite metode de depunere a declarației din 2020?

În prezent, operatorii economici care au obligații către Fondul pentru mediu pot folosi, ca metodă alternativă, modul de depunere on-line a declarațiilor, care nu este încă obligatoriu.

În ordinul nr. 572/2019 pentru depunerea declarațiilor privind obligațiile la Fondul pentru mediu prin mijloace electronice de transmitere la distanță nu este specificată o dată obligatorie privind depunerea exclusiv online a declarației privind obligațiile la Fondul pentru mediu.

Totuși, conform informațiilor de pe site-ul AFM, începând cu data de 1 ianuarie 2020, utilizarea aplicației informatice pentru serviciul "Depunere declarații on-line" este obligatorie.

Singura situație în care, conform ordinului nr. 572/2019, este obligatorie declararea on-line este cea în care în decursul anului 2019 s-a depus cel puțin o dată declarația on-line. În acest caz, declarația aferentă lunii decembrie trebuie depusă tot on-line prin intermediul serviciului "Depunere declarații on-line".

Care este procesul prin care se poate obține acces/depune declarația privind obligațiile la Fondul pentru mediu prin serviciul Depunere declarații on-line?

În vederea generării unui cont de acces pentru utilizarea serviciului "Depunere declarații on-line", reprezentantul legal al operatorului economic trebuie să depună o solicitare scrisă către AFM. În urma acesteia, AFM generează un cont de acces și o parolă.

Depunerea electronică a declarațiilor privind obligațiile la Fondul pentru mediu se poate realiza de către un reprezentant legal sau împuternicitul reprezentantului legal. Condiția obligatorie este ca reprezentantul legal sau împuternicitul acestuia să dețină semnătură electronică calificată.

Înrolarea în serviciul "Depunere declarații on-line" se realizează prin completarea on-line a formularului de pe site-ul AFM unde trebuie încărcat și certificatul constatator ONRC (în cazul reprezentantului legal) sau declarația notarială (în cazul împuternicitului reprezentantului legal), semnate de persoana autorizată folosind propriul certificat digital. Declarația notarială se depune și în original la sediul AFM.

Ce implicații vor avea aceste modificări pentru operatorii economici începând cu data de 1 ianuarie 2020?

Declararea contribuțiilor la Fondul pentru mediu este o activitate ce implică resurse semnificative de timp și de personal în fiecare lună. Declararea on-line poate contribui la minimalizarea costurilor precum și la o îmbunătățire a fluxurilor de lucru.

Practica de litigii fiscale din cadrul EY marchează o premieră în domeniul produselor accizabile, în favoarea uneia dintre cele mai mari rafinării din România

Taxarea unor produse accizabile, care au necesitat recondiționarea în cadrul unui antrepozit fiscal după ce au fost puse pe este nelegală – a decis Înalta Curte de Casație și Justiție

Echipa de avocați specializată în dispute fiscale a Radu și Asociații SPRL, casa de avocatură asociată EY Law, a înregistrat o nouă premieră, de data aceasta într-o problemă

ce a generat dificultăți în interpretarea și aplicarea legii fiscale – restituirea accizei percepute asupra unui produs energetic care, necorespunzând parametrilor standard, a fost returnat de beneficiar în antrepozitul fiscal, în vederea recondiționării și eliberării ulterioare în consum.

Codul fiscal prevede posibilitatea restituirii accizelor în situația „contaminării sau combinării accidentale" a unui produs pus pe piață care este ulterior reciclat sau recondiționat. Cu toate acestea, autoritatea fiscală a refuzat restituirea pentru simplul motiv că situația de fapt nu se încadrează în ipoteza legii – mai exact, că nu ar putea exista un caz de contaminare sau combinare accidentală atunci când substanța ce generează contaminarea face ea însăși parte din elementele utilizate în procesul de producție.

O astfel de interpretare eronată a fost susținută inclusiv de Direcția de legislație în domeniul accizelor, din cadrul Ministerului de Finanțe. Practic, cu toate că norma juridică nu explică noțiunile de „contaminare" ori de „combinare accidentală", autoritatea fiscală a adoptat un mod restrictiv de interpretare, în sensul în care norma juridică ar ajunge să producă efecte limitative.

Echipa de avocați implicată în acest proiect a fost condusă de către Emanuel Băncilă, Partener și Alex Slujitoru, Senior Manager, Radu și Asociații SPRL. Alex Slujitoru a precizat că *„pentru soluționarea favorabilă a prezentei spețe a fost relevantă asigurarea trasabilității produsului, acesta aflându-se sub supravegherea strictă a reprezentanților direcției vamale pe întreaga perioadă a deplasării sale."*

"Atât instanța de fond, cât și instanța de recurs au confirmat nelegalitatea refuzului de a restitui accizele percepute și au dispus în consecință restituirea acestora. O soluție contrară ar fi dus la plata de două ori a accizelor pentru același produs energetic – inițial pentru produsul neconform și, ulterior, pentru produsul recondiționat, acciza fiind o taxă

ce vizează exclusiv consumul, respectivul produs fiind pus pe piață în vederea consumului doar după recondiționare", a spus Emanuel Băncilă, liderul practicii de politici și dispute fiscale din cadrul EY România.

România, singura țară din UE care nu a reușit să elimine dubla impunere pentru niciunul dintre cazurile închise în anul 2018

Autor: Raluca Popa, Partener Asociat, Departamentul de Asistență Fiscală și Juridică, EY România

În contextul planului de acțiune BEPS, țările au agreat să implementeze anumite măsuri care să asigure rezolvarea disputelor internaționale legate de aplicarea tratatelor de evitare a dublei impuneri într-o manieră rapidă, eficientă și adecvată. Drept urmare, Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OCDE) și-a propus să monitorizeze anual statusul procedurilor de acord amiabil de la nivelul fiecărei țări. Publicat recent, raportul OCDE pentru anul 2018, care ne arată numărul de proceduri de acord amiabil inițiate în fiecare țară precum și numărul de cazuri soluționate, plasează România pe ultimele locuri în Europa.

De ce se acordă atât de multă importanță procedurii de acord amiabil (pe scurt, "MAP", **de la „mutual agreement procedure"**)? Pentru că vizează rezolvarea disputelor internaționale în materie de fiscalitate și, în contextul actual, în care tranzacțiile și modelele de afaceri se globalizează, astfel de dispute sunt din ce în ce mai frecvente.

Un exemplu clasic este cel al disputelor legate de prețurile de transfer. Dacă avem o tranzacție între două societăți afiliate din state diferite, iar autoritățile dintr-o țară ajustează/cresc prețul acestei tranzacții, în țara respectivă se va plăti mai mult impozit pe profit. În același timp, pentru a nu avea dublă impozitare, autoritățile fiscale din celălalt stat ar trebui să accepte această ajustare de preț și să permită celeilalte societăți să își mărească cheltuielile, diminuându-și astfel impozitul pe profit cu o sumă echivalentă.

Însă, în ultimul timp, vedem tot mai multe cazuri din afara sferei prețurilor de transfer care fac obiectul procedurilor de acord amiabil. La nivel statistic, conform raportului OCDE, majoritatea cazurilor de acord amiabil nu vizează sfera prețurilor de transfer. România nu face excepție – în 2018, din cele opt cazuri închise, numai două au vizat problema prețurilor de transfer.

Mai mult, în contextul dezvoltărilor internaționale recente – cum este cazul instrumentului multilateral care modifică tratatele de evitare a dublei impuneri – se pune tot mai mult accent pe procedura de acord amiabil, nu numai ca modalitate de soluționare a disputelor, ci și ca instrument de stabilire a drepturilor de impozitare. De exemplu, conform instrumentului multilateral, regulile "clasice" de stabilire a rezidenței din vechile tratate de evitare a dublei impuneri ar trebui substituite cu o procedură de acord amiabil.

Aspectele de natură tehnică cu privire la procedura de soluționare a unui acord amiabil în contextul legislației

românești, europene și internaționale prezintă o mare complexitate. Astfel de proceduri sunt de regulă destul de îndelungate și de multe ori se continuă cu o procedură de arbitraj.

Dacă ne uităm la România, conform raportului OCDE, numărul de aplicații de MAP depuse în anul 2018, față de anul 2017, a înregistrat o creștere de 75% (21 de aplicații depuse în 2018 vs. 12 în 2017), creșterea medie la nivel european fiind de 43%.

În privința numărului de cazuri închise de România în anul 2018 (față de numărul de cazuri în derulare la începutul anului, plus solicitările nou primite în cursul anului 2018), rata de soluționare este de 14%, care se află mult sub media europeană de 27%.

Comparativ, țări precum Polonia sau Ungaria au înregistrat rate de soluționare similare cu România. Pe de altă parte, Bulgaria are o rată de soluționare de 37%.

Dincolo de aceste procente, mai relevant este modul în care aceste proceduri au fost soluționate. În cazul României, raportul OCDE ne arată că: din 8 aplicații închise în anul 2018, două s-au închis prin respingerea accesului la procedură, două prin retragerea contribuabilului, iar două au fost rezolvate intern (unilateral). Astfel, au rămas doar două cazuri în care procedura amiabilă a fost închisă efectiv, însă în niciunul dintre acestea nu s-a eliminat dubla impunere.

Practic, niciunul din cele opt cazuri ‘închise’ de România nu a fost soluționat prin anularea totală sau măcar parțială a dublei impuneri. Acest lucru este interesant mai ales pentru că, în conformitate cu raportul OCDE, înțelegem că România este și singura țară UE[1] care nu a reușit să elimine dubla impunere pentru niciunul din cazurile închise în anul 2018. Comparativ, în Polonia, 11 din totalul de 26 de cazuri închise în 2018 s-au soluționat printr-un acord bilateral de eliminare

completă a dublei impozitări, iar în Bulgaria 4 din totalul de 7 cazuri închise în 2018.

În concluzie, deși procedura de acord amiabil este un instrument tot mai utilizat atât în România, cât și la nivel internațional, mai este încă mult de lucru până când astfel de proceduri vor fi rezolvate într-o manieră rapidă, eficientă și adecvată, în linie cu dezideratul OCDE.

EY și Radu și Asociații SPRL au asistat familia Rusu în procesul de vânzare a unei participații de 75% în grupul Rus Savitar – Casa Rusu

În tranzacția prin care fondul de investiții Greenbridge a preluat participația majoritară în grupul Rus Savitar – Casa Rusu, vânzătorii au fost asistați de o echipă multidisciplinară formată atât din consultanți din cadrul echipei de asistență în tranzacții a EY România (M&A și debt advisory), cât și din avocați specializați în tranzacții din cadrul Radu și Asociații SPRL.

Fondul de investiții Greenbridge a preluat de la familia Rusu o participație de 75% în grupul Rus Savitar – Casa Rusu, unul dintre principalii producători și retaileri de mobilă din România. În urma tranzacției, Cristian Rusu rămâne implicat în afacere, atât în calitate de acționar (cu o participație de 25% din acțiuni), cât și în calitate de Director General.

Tranzacția, care transformă o afacere de familie într-un business cu perspective regionale, a fost negociată și implementată pe durata mai multor luni. Discuțiile au avut în vedere atât elementele tipice pentru o tranzacție de fuziuni și achiziții (M&A), cât și modul de funcționare a noului parteneriat.

„Sunt încântat că tranzacția a fost finalizată cu succes. Pe durata întregului proces am fost consiliat de o echipă multidisciplinară de consultanți, specialiști în ariile lor de practică din cadrul EY și Radu și Asociații SPRL. Am avut în toate etapele tranzacției confortul că sunt reprezentat la cel mai înalt nivel de profesionalism și aș dori să le mulțumesc pe această cale”, a spus Cristian Rusu.

EY România a oferit vânzătorilor servicii de asistență în M&A printr-o echipă dedicată, precum și servicii de debt advisory. Tranzacția a fost coordonată de Florin Vasilică, partener și lider al echipei de asistență în tranzacții EY România, cu ajutorul Florenței Bîrhală, Senior Manager M&A și al Ioanei Mihai, Director Debt Advisory. Din echipa au mai făcut parte Răzvan Ispas, Claudia Tudor, Carmen Lipară și Bogdan Cojocariu.

„Este prima tranzacție majoră pe piața de mobilă din România și suntem mândri că am contribuit la realizarea unui demers de această anvergură. Totodată, este și prima investiție a Greenbridge în România. Suntem convinși că împreună, Cristian Rusu și Greenbridge vor duce Casa Rusu de la nivelul unui campion local la unul regional. Mulțumesc echipei implicate în proiect și, în special, familiei Rusu pentru colaborare”, a

precizat Florin Vasilică.

Consultanța juridică a fost asigurată de Radu și Asociații SPRL, avocații implicați în tranzacție fiind Radu Diaconu și Ștefan Mantea.

„Îi mulțumim lui Cristian Rusu și familiei Rusu pentru încrederea acordată echipei noastre. Suntem onorați că am fost parte din acest proiect”, a declarat Radu Diaconu.

Inovarea în IT trebuie susținută inclusiv prin facilități fiscale

Autor: Claudia Sofianu, Partener, Liderul Diviziei de impozit pe venit și contribuții sociale, EY România

În contextul global actual, domenii precum IT și cel al cercetării-dezvoltării-inovării („CDI”) sunt elemente cheie ale unei dezvoltări sustenabile, iar digitalizarea accelerată determină atât guvernele, cât și companiile să facă schimbări semnificative.

Dacă vorbim de companii, preocuparea constantă pentru crearea de produse/servicii noi și pentru îmbunătățirea celor deja existente este accelerată în special de reducerea costurilor asociate și de obținerea unui avantaj competitiv care să le plaseze pe o poziție cât mai ridicată într-un clasament ce

vizează experiența și satisfacția crescută a clienților.

Din punctul de vedere al guvernelor, obiectivul principal rămâne creșterea economică și atragerea de investiții străine, iar pârghiile folosite au fost legate în principal de politicile fiscale aplicabile în rândul jucătorilor din domeniul CDI. În acest sens, sunt țări care au introdus măsuri fiscale extrem de atractive în 2019, precum Indonezia care anunță deduceri fiscale generoase de până la 300% pentru activitățile întreprinse pe propriul teritoriu. Alte exemple pe care le putem aminti sunt: valoarea deducerilor fiscale acordate care a crescut la 250% din valoarea cheltuielilor în Singapore, respectiv 200% în Polonia, conform studiului global EY „Worldwide R&D Incentives Reference Guide 2019". Există însă și țări, precum Italia, care au introdus, începând cu anul fiscal trecut, două măsuri mai puțin generoase, și anume: obligativitatea de certificare a eficienței costurilor și raportul tehnic pentru a descrie activitățile CDI desfășurate de companie.

În România, s-a discutat mult în ultimul timp despre facilitățile fiscale din domeniul IT, vehiculându-se inclusiv ideea eliminării lor. Unul dintre argumentele susținătorilor acestei abordări este faptul că, la acest moment, domeniul IT este deja consolidat.

Care este însă părerea ANIS („Asociația Patronală a Industriei de Software și Servicii")? Într-un comunicat ANIS din data de 3 iunie 2019, se spune că: „facilitățile fiscale au făcut și mențin industria IT românească competitivă, într-o cursă cu alte țări care oferă programatorilor impozit pe venit zero, precum Ucraina, Polonia sau Belarus. Deficitul de forță de muncă din IT la nivelul UE este atât de mare încât o astfel de măsură ar putea avea ca rezultat o reducere masivă a specialiștilor din țară, deci un impact economic major".

Istoric vorbind, în România, beneficii fiscale au fost acordate industriei IT încă din anul 2004, iar legislația

fiscală a fost modificată în acest sens aproape anual în vederea încurajării investițiilor străine în acest domeniu. Cu toate acestea, se prevedea doar scutirea de la plata impozitului pe venitul din salarii pentru angajații care desfășoară activități prin care sunt create programe pentru calculator.

Începând cu anul 2016, a existat un interes mai pronunțat pentru cercetare-dezvoltare-inovare, astfel că salariații din acest domeniu pot fi scutiți de la plata impozitului pe venit similar celor din IT, deși condițiile de eligibilitate sunt diferite. În același timp, este acordată și o deducere suplimentară de 50% la calculul impozitului pe profit pentru cheltuielile de CDI eligibile.

Nivelul deducerilor fiscale nu este mare, comparativ cu al altor state membre, însă proiecțiile efectuate arată un câștig de aproximativ de 7-8% din impozitul pe profit. Cu alte cuvinte, companiile pot avea beneficii mai mari dacă pot susține caracterul inovator al proiectelor lor și îndeplinesc condițiile de eligibilitate, chiar dacă nu sunt finanțate din bani publici pentru activitatea de CDI. Este important de subliniat faptul că această facilitate fiscală poate fi aplicată și în domeniul IT atât timp cât proiectele derulate au caracter inovator până la momentul comercializării.

Deși o serie de factori fac dificilă aplicarea acestor deduceri (precum lipsa funcționalității Corpului Experților care poate evalua aceste proiecte), există metodologii de inovare care, alături de incubarea culturii de inovare și proiectarea rezultatelor CDI (indiferent de rezultatul cercetării), vin în sprijinul companiilor. Acestea pot primi facilități fiscale fără solicitare în prealabil (scutirea se aplică salariaților lunar, iar deducerea suplimentară de 50% se poate aplica în funcție de sistemul de declarare și plată a impozitului pe profit fie trimestrial, fie anual). Aceste facilități fiscale pot fi folosite pentru mărirea retenției sau a investițiilor în zona CDI de la echipamente, ateliere,

până la faimoasele “laboratoare de inovare”.

Trebuie evidențiată, însă, limita fină de substanță între proiectele care se califică pentru acordarea facilităților fiscale din domeniul IT și cele care, în același timp, pot fi eligibile pentru facilitățile acordate CDI. De aceea, o analiză per proiect și per activitate trebuie întreprinsă în prealabil pentru a ilustra impactul financiar, dar și efortul administrativ pentru aplicarea unei facilități sau a celeilalte.

Astfel, pentru ca un proiect de dezvoltare software să fie clasificat drept CDI, finalizarea trebuie să depindă de un avans științific și/sau tehnologic, iar scopul proiectului trebuie să fie rezolvarea metodică a unui sistem științific și/sau incertitudine tehnologică.

Adaptarea software-urilor deja existente și activitățile de suport pentru acestea nu au neapărat un caracter inovator pentru a susține facilitatea CDI. Totuși, inovarea se naște atunci când se produc noi teoreme și algoritmi în domeniul IT, precum și cercetarea și dezvoltarea instrumentelor software sau a tehnologiilor în domenii specializate de calcul. Cu titlu de exemplu, inovarea apare în procesarea imaginilor, prezentarea geografică a datelor, recunoașterea caracterelor, inteligența artificială și alte domenii asemănătoare. Aceste activități sunt doar câteva exemple și apar în literatura de specialitate (în special în publicațiile OCDE).

În concluzie, dacă substanța activităților din domeniul IT este de inovare și dacă se respectă prevederile legislative românești cu privire la CDI, merită cunoscute și aplicate facilitățile fiscale cât timp mai sunt disponibile.

ADRIANA ALIONTE: CUM FACEM EDUCAȚIE PENTRU VIITOR, PENTRU O ROMÂNIE ALTFEL?

Situată la granița dintre ruralism și tehnologie, România prezentului este una dintre cele mai dinamice societăți din Europa. Aici lucrurile se schimbă într-un ritm alert și această tendință se va accentua în viitor. Potrivit World Economic Forum, o treime dintre abilitățile pe care le vedem astăzi importante vor fi considerate depășite în următorii cinci ani. Acest lucru va crea o tensiune suplimentară pe piața muncii, însă poate da naștere și unor oportunități unice de evoluție. În lumea de astăzi, schimbarea a devenit singura certitudine, iar pentru a beneficia de întregul potențial, la nivel național, este necesar să facem educație în mod diferit pentru ce va urma.

Pentru a contracara efectele acestui dinamism fără precedent în societățile moderne, Asociația Națională pentru Educație din SUA a propus un nou model de învățare. Specialiștii vorbesc despre patru abilități specifice care vor deveni esențiale pentru adaptarea la un viitor profesional dominat de reinventare periodică. **Cei Patru C** (The 4C's) reprezintă această nouă viziune ce constă în implementarea unei programe școlare bazate pe exersarea creativității, comunicării, gândirii critice și a colaborării.

În România, educația pentru viitor este abia la început, însă există centre educaționale care integrează deja Cei Patru C în metoda lor de predare. Pentru a promova această nevoie de adaptare a demersului pedagogic la viitor, Shakespeare School organizează o conferință pentru părinți interesați să fie la curent cu noutățile din parenting și educație. Pe data de **28 septembrie**, la **Hotel Capitol** din București, trei specialiști în psihologia copilului, parenting și educație vor discuta

despre **Cele 4 Competențe ale Viitorului**, în cadrul conferinței Shakespeare School **Copilul tău, Campion la Viață**.

Adriana Alionte, fondator Shakespeare School și profesor de engleză, va deschide dialogul dintre părinți si experți în educație. Psihologul Mirela Horumbă va oferi perspectiva sa asupra procesului de învățare, precum și câteva sfaturi pentru construirea unei personalități de învingător la copii. Iar pentru a desena tabloul complet, expertul în educație Oana Vetrici va explica care sunt activitățile care integrează Cei Patru C și cum pot contribui părinții la dezvoltarea lor zilnică.

"Lumea este în schimbare accelerată. Nimic nu rămâne la fel, și de aceea copiii noștri vor avea nevoie de multe abilități bine antrenate. De-a lungul vieții lor profesionale, vor schimba 5–7 domenii de expertiză. Prin urmare, noțiunile abstracte care nu sunt de folos în afara școlii nu mai sunt un factor care să garanteze succesul în viață. Copiii vor avea nevoie de abilități noi și de oameni care să îi ajute să le exerseze în mediul academic, în comunitate și acasă", a declarat fondatorul Shakespeare School, Adriana Alionte.

Moştenire lăsată de un defunct decedat fără copii, unica succesoare fiind soţia

supravieţuitoare. Renunţare la moştenire de către fraţii şi surorile defunctului. Vocaţia descendentei surorii renunţătoare la moştenirea unchiului ei, în temeiul legii nr. 10/2001

Curtea de Apel Cluj, Secţia civilă, de muncă şi asi Curtea de Apel Cluj, Secţia civilă, de muncă şi asigurări sociale, pe gurări sociale, pentru minori şi familie, decizia n ntru minori şi familie, decizia nr. 1912 din 27 mai 2011

Prin sentinţa civilă nr. 264 din 16 martie 2011 a Tribunalului Cluj s-a respins excepţia lipsei calităţii procesuale pasive a Municipiului Cluj-NapocA invocată de acesta şi s-a respins acţiunea civilă extinsă, formulată de reclamanta C.L.L., în contradictoriu cu Municipiul Cluj-Napoca şi Primarul Municipiului Cluj-Napoca, având ca obiect Legea 10/2001. Pentru a pronunţa această hotărâre, instanţa de fond a reţinut că prin dispoziţia 5187/18.12.2009 emisă de Primarul Mun Cluj-Napoca s-a respins notificarea 2180/2001 formulată de reclamantă pentru imobilul înscris iniţial în CF 9589 nr.top 1662 situat în Cluj-Napoca, str. B., nr. 35. Pentru a pronunţa această dispoziţie s-a motivat că reclamanta nu face dovada calităţii de moştenitoare a foştilor proprietari tabulari ai imobilului revendicat. Potrivit extrasului CF nr.9589 Cluj asupra imobilului teren şi construcţie înscris pe parcela cu nr. top 1662 proprietari tabulari sub B 1 şi 2 au fost

înscrişi S.T. şi soţia născută B.S.. Imobilul a fost preluat in baza Decretului 32/1950 cu titlu de naţionalizare in favoarea Statului Român Din actele de stare civilă depuse de reclamantă rezultă că S.T. a decedat la data de 4.06.1969. La data decesului acestuia a rămas în viaţă S.L., soţie, decedată la rândul său la data de 13.09.1970. S.T. a avut ca soră pe S.E., căsătorită C., decedată în anul 1980. C.E. a avut o singură fiică, reclamanta. Reclamanta justifica calitatea de moştenitor doar a unchiului său S.T., nu şi a soţiei acestuia S.S., având în vedere regulile devoluţiunii legale reglementate de Codul Civil. Instanţa de fond a pus în discuţia părţilor şi a dispus efectuarea uneia drese către Camera Notarilor Publici Cluj, care a comunicat copiile certificatelor de moştenitor 867/1969 prin care s-a dezbătut masa succesorală după S.T. şi certificat de moştenitor 819/1971, prin care s-a dezbătut masa succesorală după S.S.A. soţia lui S.T. . Prin certificatul de moştenitor 867/1969 s-a stabilit calitatea de unic moştenitor a defunctului S.T. a soţiei S.S.A. soţie supravieţuitoare şi moştenitoare testamentară reţinându-se că prin declaraţii autentice notariale, inclusiv a lui C.E., fraţi şi surorile defunctului au renunţat la moştenire. Tribunalul a constatat că reclamanta nu justifică calitatea de moştenitoare după mătuşa sa S.S.A., prin certificatul de moştenitor 819/1971, stabilindu-se calitatea de moştenitor a acesteia în favoarea altor persoane. Susţinerile reclamantei că în cuprinsul certificatului de moştenitor nu s-a avut în vedere imobilul, obiect al notificării sale, au fost apreciate de tribunal ca neavând relevanţă.

Tribunalul a apreciat însă relevant faptul că prin declaraţie autentică cuprinsă în certificatul de moştenitor antecesoarea sa, a pierdut calitatea de moştenitoare a fratelui său şi nu mai justifică calitatea de persoană îndreptăţită în condiţiile legii 10/2001 Faptul că mama sa a renunţat la succesiunea fratelui său, nu justifică admiterea cererii chiar dacă dezbaterea succesiunii nu a avut loc şi cu privire al imobilul

în litigiu. În acest sens, sunt şi interpretările Înaltei Curţi de Casaţie şi Justiţie, în Decizia RIL 11/2008, tot cu privire la aplicarea unei legi de retrocedare a bunurilor confiscate de regimul anterior, care a stabilit că potrivit dispoziţiilor art. 696 din Codul civil, eredele care renunţă la succesiune este considerat că nu a avut niciodată această calitate, titlul de moştenitor fiind desfiinţat cu efect retroactiv, moştenitorul fiind considerat ca o persoană străină de moştenire. De aceea, cel care renunţă la succesiune nu intră în categoria persoanelor care sunt moştenitori, el neputând dovedi această calitate întrucât, în acest caz, nu este vorba de neacceptarea succesiunii în condiţiile art. 700 din Codul civil şi care este doar prezumat de lege ca renunţător, ci, dimpotrivă, se dovedeşte cu certitudine (declaraţie notarială) că nu este moştenitor, dat fiind faptul că a renunţat expres la succesiune. Prin efectul renunţării, moştenitorul este socotit că nu a fost niciodată moştenitor, iar vocaţia sa succesorală este retroactiv desfiinţată. Regula indivizibilităţii patrimoniului succesoral conferă acelaşi caracter indivizibil şi opţiunii succesorale care nu poate fi condiţionată de aspectul cantitativ al patrimoniului succesoral. Renunţarea vizează atât bunurile existente în succesiune la data decesului, cât şi cele care, eventual, ar intra în succesiunea respectivă. Raportat la această constatare, tribunalul a apreciat că nu mai există nici un interes din partea reclamantei în a se analiza şi pronunţa asupra cererii formulată de reclamantă, având ca obiect constatarea preluării imobilului de către Statul Român fără titlu. Pentru aceste considerente, tribunalul, în temeiul art. 26 din Legea nr. 10/2001, apreciind că reclamanta nu a făcut dovada calităţii sale cerută de dispoziţiile Legii nr.10/2001, a respins acţiunea civilă extinsă, formulată de reclamanta C.L.L., în contradictoriu cu Municipiul Cluj-Napoca şi Primarul Municipiului Cluj-Napoca având ca obiect Legea nr. 10/2001. Împotriva acestei sentinţe, reclamanta C.L.L. a declarat recurs, în termen legal, solicitând instanţei admiterea acestuia, modificarea hotărârii atacate în sensul

admiterii acţiunii aşa cum a fost formulată, precum şi obligarea pârâtului intimat la plata cheltuielilor de judecată. În motivarea recursului, reclamanta a învederat instanţei că hotărârea criticată este nelegală, fiind dată cu aplicarea greşită a legii, motiv de recurs prevăzut de art. 304 pct. 9 C.pr.civ. În opinia reclamantei recurente, obiect al acceptării sau renunţării îl reprezintă doar drepturile şi bunurile care se află legal în patrimoniul defunctului la data exprimării opţiunii succesorale. În speţă, în anul 1969, la data întocmirii certificatului de moştenitor nr. 867/1969 când defuncta C.E. şi-a exprimat opţiunea de renunţarea la succesiunea după defunctul S.T., imobilul în litigiu nu se găsea în patrimoniul defunctului deoarece era întabulat ca proprietar Statul Român, astfel încât antecesoarea reclamantei nu a renunţat la succesiune. Instanţa de fond a dat o interpretare greşită dispoziţiile art. 4 alin. 3 din Legea nr. 10/2001, deoarece prevederile conţinute în art. 696 şi art. 700 C.civ., cu caracter general, nu îşi găsesc aplicarea conform principiului de drept specialia generalibus derogant. Prin notificarea nr. 2180/09.11.2001 prin care reclamanta a solicitat restituirea în natură a imobilului în litigiu, reclamanta a înţeles să accepte succesiunea celor doi defuncţi. În mod greşit instanţa de fond a reţinut că reclamanta nu justifică calitatea de moştenitor după defuncta S.S.A. deoarece descendenţii renunţătorului pot veni la moştenire în nume propriu în condiţiile art. 698 C.civ., astfel încât în virtutea dreptului de acrescământ, partea renunţătorului profită coerezilor care au acceptat succesiunea. Pârâtul intimat Municipiul Cluj-Napoca, prin întâmpinare, a solicitat respingerea recursului ca nefondat şi, în consecinţă, menţinerea hotărârii atacate ca fiind legală şi temeinică. În susţinerea poziţiei procesuale, pârâtul intimat a arătat că în mod corect şi cu respectarea dispoziţiilor legale, tribunalul a reţinut că reclamanta nu justifică calitatea de moştenitoare, având în vedere principiul indivizibilităţii patrimoniului succesoral. Pârâtul intimat, Primarul Mun.Cluj-Napoca, deşi legal citat, nu şi-a

delegat reprezentant în instanţă şi nu a depus întâmpinare prin care să-şi exprime poziţia procesuală. Analizând sentinţa criticată prin prisma motivelor de recurs invocate şi a apărărilor formulate Curtea, în temeiul art. 304 1 C.pr.civ., reţine următoarele: Prin notificarea înregistrată sub nr. 2180/09.11. reclamanta C.L.L. a solicitat restituirea în natură a imobilului situat în Cluj-Napoca, str. B., nr. 35, înscris în CF nr. 9589, nr. top. 1662 constând din casă şi teren, iar în cazul în care restituirea în natură nu este posibilă, acordarea de despăgubiri băneşti conform Legii nr. 10/2001. În cuprinsul notificării, reclamanta a arătat că este moştenitoare legală a proprietarilor tabulară S.T. şi S. care au decedat, în calitate de nepoată de frate. Prin Dispoziţia nr. 5187/18.12.2009 emisă de Primarul mun. Cluj-Napoca s-a respins notificarea nr. 2180/09.11.2001 formulată de reclamantă pentru imobilul înscris iniţial în CF nr. 9589, nr.top. 1662, situat în Cluj-Napoca, str. B., nr. 35, deoarece revendicatoarea nu a făcut dovada calităţi de persoană îndreptăţită la măsuri reparatorii prevăzute de Legea nr. 10/2001, nefăcând dovada calităţi de moştenitoare după foştii proprietari tabulari ai imobilului. Conform C.F. nr. 9589 Cluj, A+1, nr. top. 1662 constând din casă, curte şi grădină în situat în str. A., nr. 55, în suprafaţă de 252 stjp. a fost întabulat dreptul de proprietate, în părţi egale, în favoarea lui S.T. şi soţia născută B.S. prin încheierea de C.F. nr. 3649/08.03.1938. În baza Decretului nr. 92/1950 privitor la naţionalizarea unor imobile şi a extrasului din tabelul anexă, asupra imobilul mai sus arătat, s-a întabulat dreptul de proprietate, cu titlu de drept naţionalizare, în favoarea Statului Român, în administrarea Sfatului Popular al oraşului Cluj. Ulterior, prin încheierea de CF nr. 98/06.01.1976, în baza planurilor de împărţire pe apartamente, imobilul mai sus menţionat s-as dezlipit din C.F. nr. 9589 şi s-a împărţit în: imobilul cu nr.top.nou 1662/1 constând în casă şi teren în suprafaţă de 157 mp. transcris în CF col.nr. 127112 şi imobilul cu nr.top. nou 1662/2, teren în str. B., nr. 35, în suprafaţă de 750 mp., transcris în CF nr. 127114, în favoarea

Statului Român şi în administrarea operativă a mun.Cluj-Napoca. În consecinţă, imobilul mai sus descris a fost preluat în mod abuziv de Statul Român şi face obiectul Legii nr.10/2001, conform prevederilor art.2 lit.a din acest act normativ. S.T. a decedat la data de 04.06.1969, aşa cum rezultă din certificatul de deces. Conform certificatului de moştenitor nr. 867/24.10.1969 emis de Notariatul de Stat Judeţean Cluj, moştenitoarea defunctului S.T. este S.S.A., în calitate de soţie supravieţuitoare şi moştenitoare testamentară. În cuprinsul acestui act se menţionează că au renunţat la succesiune – sunt decăzuţi din succesiune conform art. 700 C.civ.-, numiţii: S.N., S.I., C.E., M.M., H.M. şi S.S., toţi fraţi şi surori ai defunctului. S.S.A. a decedat la data de 13.09.1970.. Potrivit certificatului de moştenitor nr. 819/15.10.1971 emis de Notariatul de Stat Judeţean Cluj, moştenitorii defunctei S.S.A. sunt: M.L., B.M. şi O.M.L., în calitate de legatari. S.T. a fost fratele numitei S.E., căsătorită C., care a fost mama reclamantei şi care a decedat la data de 22.10.1980, aşa cum reiese din actele de stare civilă. Art. 696 C.civ. prevede că eredele ce renunţă este considerat că nu a fost niciodată moştenitor.

Aşadar, titlul de moştenitor al renunţătorului este desfiinţat cu efect retroactiv, moştenitorul fiind considerat ca o persoană străină de moştenire. Potrivit art. 698 C,.civ., eredele renunţător nu poate fi reprezentat niciodată. Dacă renunţătorul este singur în gradul său, sau dacă coerezii săi renunţă, copii lor vin la succesiune în virtutea propriului lor drept, pentru părţi egale. În consecinţă, partea renunţătorului profită coerezilor săi, fără voia lor, indiferent dacă acceptarea coerezilor s-a făcut înainte sau după renunţarea comoştenitorului, deoarece acceptarea succesiunii este indivizibilă. Dacă renunţătorul este singur în grad succesibil, moştenirea trece în cadrul devoluţiunii legale la moştenitorii subsecvenţi. În speţă, aşa cum s-a arătat, toţi fraţii şi toate surorile defunctului S.T., în calitate de colaterali privilegiaţi, au renunţat la

succesiunea acestuia, prin declaraţii autentice date în faţa fostului notariat de stat, astfel încât la succesiunea acestuia pe lângă soţia supravieţuitoare S.S.A. are vocaţie concretă şi reclamanta, descendenta renunţătoarei C.E., în calitate de nepoată de soră a defunctului, care vine în concurs cu soţia supravieţuitoare. Critica recurentei referitoare la faptul că obiect al renunţării îl reprezintă doar drepturile şi bunurile care se află legal în patrimoniul defunctului la data exprimării opţiunii succesorale astfel încât antecesoarea sa nu a renunţat la succesiune cu privire la imobilul în litigiu, nu poate fi primită deoarece regula indivizibilităţii patrimoniului succesoral conferă acelaşi caracter indivizibil şi actului juridic de opţiune succesorală care nu poate fi condiţionat de aspectul cantitativ al patrimoniului succesoral. Renunţarea la moştenire reprezintă manifestarea de voinţă a moştenitorului prin care acesta declară că înţelege a nu se folosi de drepturile succesorale pe care vocaţia sa i le conferă astfel încât renunţarea vizează atât bunurile existente în patrimoniul lui de cujus la data decesului, cât şi cele care eventual ar intra în viitor în patrimoniul defunctului. În acest sens actul de opţiune succesorală este indivizibil deoarece succesibilul are dreptul să opteze între a renunţa sau accepta moştenirea, dar în întregul ei, astfel încât nu are posibilitatea de a accepta o anumită parte a moştenirii şi de a renunţa la o altă parte. Potrivit art. 4 alin. 3 şi alin. 4 din Legea nr. 10/2001, succesibili care, după data de 6 martie 1945, nu au acceptat moştenirea sunt repuşi de drept în termenul de acceptare a succesiunii pentru bunurile care fac obiectul prezentei legi. Cererea de restituire are valoare de acceptare a succesiunii pentru bunurile a căror restituire se solicită în temeiul prezentei legi. De cotele moştenitorilor legali sau testamentari care nu au urmat procedura prevăzută la Cap. III profită ceilalţi moştenitori ai persoanei îndreptăţite care au depus în termen cererea de restituire. Prin urmare, reclamanta care nu a acceptat moştenirea defunctului S.T., dar nici nu a renunţat la ea, prin formularea notificării în baza Legii nr.

10/2001, în temeiul textului legal mai sus citat, a fost de drept repusă în termenul de acceptare a succesiunii acestui defunct pentru imobilul situat în ClujNapoca, str. B., nr. 35, înscris iniţial în CF nr. 9589 Cluj, nr.top.1662, astfel încât în mod greşit tribunalul a făcut aplicarea prevederilor legale mai sus citate. Aşa cum s-a arătat, soţia defunctului S.T. a decedat la data de 13.09.1970, ulterior decesului defunctului ei soţ, iar potrivit regulilor devoluţiunii legale a moştenirii, reclamanta nu justifică calitatea de moştenitoare a defunctei S.S.A. întrucât nu are vocaţie succesorală legală concretă şi mai mult decât atât, conform certificatului de moştenitor, moştenitorii acesteia sunt alte persoane fizice decât reclamanta în calitate de legatari, astfel că soluţia tribunalului este legală şi corectă din acest punct de vedere. Pentru aceste considerente de fapt şi de drept, Curtea, în temeiul art. 312 alin. 1 şi alin. 3 raportat la art. 304 pct. 9 C.pr.civ., va admite în parte recursul declarat de reclamanta C.L.L. împotriva sentinţei civile nr. 264 din 16 martie 2011 a Tribunalului Cluj, pe care o va casa în parte cu privire la soluţia dată plângerii reclamantei având ca obiect calitatea reclamantei de persoană îndreptăţită la acordarea de măsuri reparatorii în baza Legii nr. 10/2011 pentru cota de proprietate a defunctului S.T., din imobilul situat în Cluj-Napoca, str. B., nr. 35, înscris iniţial în CF nr. 9589 Cluj, nr. top. 1662 şi, în aceste limite va dispune trimiterea cauzei pentru rejudecare pe fond la Tribunalul Cluj, menţinând restul dispoziţiilor din sentinţă în ceea ce priveşte respingerea plângerii reclamantei având ca obiect constatarea calităţii de persoană îndreptăţită după defuncta S.S.A.. În rejudecare, tribunalul va soluţiona plângerea reclamantei ţinând seama de calitatea de persoană îndreptăţită la acordarea de măsuri reparatorii în baza Legii nr.10/2011 pentru cota de proprietate a defunctului S.T., din imobilul situat în Cluj-Napoca, str. B., nr. 35, înscris iniţial în CF nr. 9589 Cluj, nr. top. 1662 şi va decide dacă este posibilă restituirea în natură a imobilului litigios, iar în caz contrar, se va pronunţa asupra măsurilor reparatorii

solicitate de reclamantă. (Judecător Anca Adriana Pop)

Sursa: Curtea de Apel Cluj

Daune morale. Persoană privată de libertate. Admitere

Curtea de Apel Cluj, Secţia I-a civilă, decizia civilă nr.386/A din 5 martie 2015

Prin sentinţa civilă nr. 516 din 4 noiembrie 2014 a Tribunalului Cluj, pronunţată în dosarul nr. …/117/2013, a fost respinsă excepţia inadmisibilităţii acţiunii invocată de pârâtul Statul Român prin Ministerul Finanţelor Publice. A fost admisă în parte acţiunea civilă formulată de reclamantul G.R.I., împotriva pârâtului Statul Român prin Ministerul Finanţelor Publice, şi în consecinţă: A fost obligat pârâtul Statul Român prin Ministerul Finanţelor Publice să-i plătească reclamantului G.R.I. suma de 30.000 lei cu titlu de daune morale. Pentru a pronunţa această sentinţă, tribunalul a reţinut următoarele: În ceea ce priveşte excepţia inadmisibilităţii acţiunii invocată de pârâtul Statul Român prin Ministerul Finanţelor Publice tribunalul a respins-o pentru argumentele ce vor fi expuse în continuare: Potrivit art. 504 alin 2 C proc. pen., are dreptul la repararea pagubei şi persoana care, în cursul procesului penal, a fost privată de libertate ori căreia i s-a restrâns libertatea în mod

nelegal, alin 3 din stipulând că privarea sau restrângerea de libertate în mod nelegal trebuie stabilită, după caz, prin ordonanţă a procurorului de revocare a măsurii privative sau restrictive de libertate, prin ordonanţă a procurorului de scoatere de sub urmărire penală sau de încetare a urmăririi penale pentru cauza prevăzută în art. 10 alin. 1 lit. j) ori prin hotărâre a instanţei de revocare a măsurii privative sau restrictive de libertate, prin hotărâre definitivă de achitare sau prin hotărâre definitiva de încetare a procesului penal pentru cauză prevăzuta în art. 10 alin. 1 lit. j). În condiţiile în care reclamantul şi-a întemeiat acţiunea pe dispoziţiile legale anterior evocate nu au putut fi reţinute ca fiind pertinente susţinerile pârâtului potrivit căruia demersul reclamantului este inadmisibil, întrucât acesta nu a fost niciodată condamnat şi apoi achitat, această ipoteză fiind imaginată de legiuitor la art. 504 alin 1 Cod. proc. pen. De asemenea, nu a fost primită ca fiind întemeiată susţinerea pârâtului potrivit căruia reclamantul este îndreptăţit la despăgubiri doar în ipoteza în care procesul penal ar fi încetat în temeiul art.10 lit j C pr pen, în condiţiile în care reclamantul, a invocat în susţinerea construcţiei juridice existenţa unei hotărâri definitive de achitare, făcâd trimitere la dispoziţiile art.504 alin 3 C pr pen. În ceea ce priveşte fondul cauzei, tribunalul a apreciat că demersul judiciar al reclamantului este parţial fondat pentru următoarele considerente: Verificându-se hotărârile judecătoreşti depuse la dosarul cauzei, tribunalul a constatat că starea de fapt expusă de către reclamant în considerentele cererii de chemare în judecată corespunde realităţii. Astfel, aşa cum s-a reţinut în sentinţa penală nr. 121/D/2008 pronunţată în şedinţa nepublică din data de 05.03.2008 de către Tribunalul Cluj în dosarul nr. …/117/2007, prin încheierea penală nr. 47/C/2007 din data de 30.03.2007 pronunţata de Tribunalul Cluj – Secţia Penala a dispus luarea măsurii arestării preventive a inculpaţilor, printre care şi reclamantul din prezenta cauză, iar ulterior, măsura arestării preventive a fost prelungită prin încheierea penala

nr.58/C/2007 până la data de 27.05.2007. După înregistrarea dosarului la instanţa de judecata la data de 25.05.2007 s-a procedat la verificarea legalităţii şi temeiniciei măsurii arestării preventive potrivit dispoziţiilor art. 3001 C.P.P., măsura arestării preventive fiind menţinută. Împotriva acestei soluţii de menţinere a măsurii arestării preventive inculpaţii, printre care şi reclamantul a declarat recurs, acesta fiind respins ca nefondat prin Decizia penală nr. 335/31.05.2007 pronunţata de Curtea de Apel Cluj. La termenele de judecată din datele de 21.06.2007 şi 09.08.2007 măsura arestării preventive a fost menţinută faţă de inculpaţi, respingându-se totodată şi cererile de înlocuire a acestei măsuri cu m măsura obligării de a nu părăsi ţara.

La termenul de judecată din data de 27.08.2007 s-a dispus faţă de reclamantul G.R.I. înlocuirea măsurii arestării preventive cu obligarea de a nu părăsii localitatea, instanţa considerând ca temeiurile care au stat la baza luării măsurii arestării preventive faţă de acesta(filele 17-22 din dosar). Prin Sentinţa penală nr. 121/D/2008 pronunţată în şedinţa nepublică din data de 05.03.2008 de către Tribunalul Cluj în dosarul nr. …/117/2007, în baza art. 334 instanţa a dispus schimbarea încadrării juridice din infracţiunea de trafic de persoane prev. de art. 12 alin. 1 şi alin. 2 lit. a din Legea 678/2001 modificată prin Legea 287/2005 cu aplicarea art. 41 alin. 2 C.P., reţinuta în sarcina reclamantului, în infracţiunea de lovire, prev. de art. 180 alin. 1 CP. faţă de partea vătămata N.P.. Cu privire la această infracţiune, instanţa prin aceeaşi sentinţă a dispus în temeiul art. 11 pct.2 lit. b raportat la art. 10 lit. h C.P.P. încetarea procesului penal pornit împotriva reclamantului, ca urmare a retragerii plângerii prealabile(fila 53 din dosar) Prin aceeaşi sentinţă, instanţa, în baza art. 11 pct.2 lit. a raportat art. 10 lit. c C.pr pen., a dispus achitarea reclamantului G.R.I. sub aspectul săvârşirii infracţiunii de trafic de minori prev. şi ped. de art.13 alin. 1, 2 şi 3 din Legea nr. 678/2001, modificata prin Legea nr. 287/2005 cu aplicarea art.41 alin.2 Cod penal(fila

54 verso din dosar). În baza art. 11 pct. 2 lit. a raportat la art. 10 lit. d, instanţa a dispus achitarea reclamantului sub aspectul săvârşirii infracţiunii de constituire, conducere, aderare şi sprijinire a unui grup infracţional organizat prev. de art. 7 din Legea nr. 39/2003. Prin sentinţa anterior menţionată a fost revocată faţă de reclamantul G.R.I. măsura obligării de a nu părăsi ţara instituită prin încheierea penală din data de 03.12.2007. Sentinţa penală nr. 121/D/2008 pronunţată în şedinţa nepublică din data de 05.03.2008 de către Tribunalul Cluj în dosarul nr. …/117/2007 a rămas definitivă, fiind respins atât apelul declarat împotriva acestei sentinţe prin Decizia penală nr. 74 pronunţată în şedinţa nepublică din data de 23.11.2010 de către Curtea de Apel Suceava în dosarul cu nr. …/117/2007, cât şi recursurile declarate împotriva acestei decizii prin Decizia penală pronunţată de înalta Curte de Casaţie şi Justiţie la data de 05.12.2012(fila 97 din dosar). Având în vedere starea de fapt anterior expusă, tribunalul a conchis că în speţă sunt pe deplin aplicabile dispoziţiile art. 504 alin 2 şi 3 C pr pen. În esenţă, textul legal menţionat anterior are dispoziţii clare, neechivoce, în sensul că Statul Român este obligat la despăgubiri pentru arestarea sau deţinerea persoanei în cazul în care procesul penal este soldat cu o soluţie de achitare, cum este cazul în prezenta speţă, soluţia de achitare însemnând automat, în concepţia legiuitorului român, că arestarea sau deţinerea pe parcursului procesului penal a fost nelegală, aşa cum rezultă din interpretarea coroborată a celor două alin. 2 şi 3 ale art.504 C pr pen. În ceea ce priveşte solicitarea reclamantului privind plata de despăgubiri sub formă de daune morale tribunalul a constatat că sunt întemeiate în parte pretenţiile reclamantului, raportat la durata arestării preventive şi a măsurii de a nu părăsi localitatea, respectiv ţara, precum şi la prejudiciul moral suferit de acesta, suma de 30.000 lei reprezentând o sumă suficientă şi cu caracter rezonabil aptă de a reprezenta o compensare pentru prejudiciul moral suferit de reclamant. În determinarea cuantumului daunelor morale dispoziţiile legale

incidente în materie nu stabilesc criterii concrete, acest cuantum a fost determinat de instanţă în raport cu datele concrete ale speţei, instanţa a avut în vedere elemente precum: atingerea adusă valorilor care definesc personalitatea umană, valori care se referă la integritatea fizică şi sănătate, la cinste, la demnitate, onoare, prestigiu profesional ş.a. Cu privire la acest prejudiciu moral, efectul negativ priveşte afectarea acelor atribute ale persoanei care influenţează relaţiile sale sociale şi cele care se situează în domeniul afectiv al vieţii persoanei.

Cu alte cuvinte, dauna morală constă în atingerea adusă acelor valori care definesc personalitatea umană şi se referă la existenţa fizică a omului, sănătatea şi integritatea corporală, la cinste, la demnitate, onoare, prestigiu profesional şi alte valori similare. Din această perspectivă, prin privarea de libertate a reclamantului, acestuia iau fost afectate negativ drepturile şi libertăţile fundamentale, iar suferinţele fizice şi psihice provocate de o asemenea măsură pot şi trebuie să fie reparate prin acordarea unor despăgubiri. Astfel cum rezultă din probatoriul testimonial administrat în cauză, după eliberare reclamantul era o persoană complet schimbată, era mai retras, chiar foarte retras, nu mai era acea persoană comunicativă, era cărunt. Toţi cei trei martori audiaţi în prezenta cauză au relevat că în momentul ridicării reclamantului din casă de către organele de poliţie şi ulterior, pe parcursul menţinerii arestării preventive, copii acestuia au avut de suferit, erau speriaţi şi şocaţi. Astfel, martorul M.E.C. a precizat că în condiţiile în care îi întreba cineva unde este tatăl lor, copiii începeau să plângă, în timp ce martorul G.S.D. a relevat că ştie de la soţia reclamantului că minorii au suferit un şoc şi au fost duşi la psiholog pentru a depăşi mai uşor acest incident. De asemenea, din aceeaşi perspectivă, martorul M.A. a precizat că un coleg de şcoală al unuia dintre copii reclamantului i-a spus acestuia că „tatăl tău este un puşcăriaş”, ocazie cu care copilul reclamantului s-a supărat foarte tare, fiind marcat de

spusele colegului său. În aceste condiţii, tribunalul a conchis că măsura arestării preventive aplicată reclamantului, ulterior infirmată de către instanţa de judecată a determinat, din perspectiva situaţiei familiale, pentru reclamant o adevărată traumă psihică. Aşa cum s-a menţionat anterior, ulterior eliberării atitudinea reclamantului faţă de membrii familiei sale s-a schimbat foarte mult, acesta s-a izolat în sine refuzând o comunicare cu cei apropiaţi şi cu prietenii săi. Acuzaţiile aduse reclamantului au produs în cadrul comunităţii un efect negativ, atitudinea acesteia răsfrângându-se asupra reclamantului, acesta simţindu-se izolat şi blamat în cadrul comunităţii în care trăieşte. De asemenea este de remarcat faptul că urmare a aplicării măsurii arestării preventive situaţia financiară a familiei reclamantului a scăzut în mod simţitor, aceasta în condiţiile în care toate afacerile pe care le derula reclamantul anterior arestării sale s-au năruit. Martorul M.A. a precizat că în perioada arestării a fost afectată situaţia financiară a familiei reclamantului, întrucât i s-au stricat toate afacerile fiind închise sălile de jocuri, magazinele alimentare, aspect relevat şi de către martorul M.E.C.. Traumatizant a fost pentru reclamant şi mediul de detenţie pe o perioadă destul de îndelungată având în vedere şi soluţia finală de achitare de sub învinuirea săvârşirii infracţiunii de care a fost acuzat precum şi consecinţele produse de această situaţie faţă de familia sa, aceasta trecând prin reale dificultăţi materiale. Nu în ultimul rând, toţi martorii au relevat, prin depoziţiile lor, că ulterior aplicării măsurii arestării preventive reclamantul a început să aibă probleme de sănătate având mai multe boli, respectiv diabet zaharat, hipertensiune, probleme cu inima, hemoroizi şi apnee în somn ceea ce presupune că, reclamantul de mai multe ori, povestind cu el, stă 5 minute şi apoi adoarme instantaneu, aceste aspecte coroborându-se cu actele medicale existente la dosar(filele 98-108 din dosar, respectiv filele 120-138 din dosar). Raportat la toate probele existente în dosar, anterior evocate, tribunalul a concluzionat că arestarea preventivă,

desfăşurarea procesului penal în faza urmăririi penale şi în cele trei faze ale judecăţii au afectat prestigiul profesional şi social al reclamantului, sănătatea şi starea sa psihică, pe membrii familiei sale astfel a acordat în favoarea acestuia o despăgubire în cuantum de 30.000 lei cu titlu de daune morale. Împotriva acestei sentinţe au declarat apel în termenul legal reclamantul şi pârâţii.

Reclamantul G.R.I. a solicitat modificarea sentinţei atacate în sensul de a fi obligat pârâtul Statul Român prin Ministerul Finanţelor Publice la plata sumei de 100.000 euro, cu titlu de despăgubiri morale. În motivarea apelului reclamantul a arătat că instanţa de fond reţine în mod corect starea de fapt, în sensul că a fost arestat nelegal în perioada 30.03.2007-12.09.2007, deci 166 zile, iar până la data de 5.03.2008 a fost privat de libertate, instituindu-se în sarcina lui interdicţia de a păsări localitatea şi ţara, că prin eroarea judiciară intervenită au fost lezate drepturile fundamentale ale omului, că a existat o atingere a valorilor care definesc personalitatea umană, că are dreptul la repararea prejudiciului produs. Hotărârea instanţei de fond este nelegală şi netemeinică cu privire la cuantumul despăgubirilor morale acordate de numai 30.000 lei. Astfel, instanţa de fond a apreciat o sumă mai puţin rezonabilă, de aproximativ 190 lei pentru fiecare zi de arest, sumă care nu este întâlnită în practica judiciară din ţara noastră şi nu a apreciat corespunzător efectul produs prin arestarea sa şi interdicţia de a părăsi ţara, asupra situaţiei sociale, profesionale pe plan fizic şi psihic. În sprijinul motivelor invocate prin apel, reclamantul a invocat practică judiciară, a Tribunalului Maramureş şi a Înaltei Curţi de Casaţie şi Justiţie. Pârâtul Statul Român prin Ministerul Finanţelor Publice a solicitat schimbarea sentinţei atacate, în sensul admiterii excepţiei inadmisibilităţii acţiunii, cu motivarea că, cererea reclamantului nu se circumscrie cazurilor care dau dreptul la repararea pagubei, conform art. 504 Cor proc. penală. Aceasta, pentru că reclamantul nu a fost niciodată condamnat definitiv

şi apoi achitat, astfel că nu este întrunită nici condiţia prev. de art. 504 alin. 3 Cod proc. penală, în sensul că hotărârea definitivă de încetare a procesului penal nu are ca temei legal art. 10 alin. 1 lit. j Cod proc. penală, ci art. 10 lit. h Cod proc. penală, pentru infracţiunea de lovire prev. de art. 180 alin. 1, ca urmare a retragerii plângerii prealabile. Sub aspectul prejudiciului moral, probele administrate în cauză nu au relevat implicaţiile morale pe care durata reţinerii le-ar fi avut asupra reclamantului, respectiv asupra statutului social de implicaţiile pe plan afectiv legate de reţinerea sa, în condiţiile în care în procesul de apreciere a probatoriului, cu ocazia soluţionării dosarului penal, instanţa de fond a reţinut în mod corect împrejurările faptice concrete, cât şi vinovăţia inculpaţilor. Înscrisurile anexate de reclamant în probaţiune nu conţin un minim de indicii care să facă legătura dintre afecţiunile de care suferă reclamantul şi faptul reţinerii sale. Prin apelul declarat, Ministerul Public – Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie – DIICOT Cluj au solicitat desfiinţarea sentinţei atacate, rejudecarea cauzei şi în consecinţă, să se dispună în principal, respingerea ca inadmisibilă a acţiunii formulată de reclamantul G.R.I., iar în subsidiar, respingerea ca nefondată a acţiunii sau reducerea cuantumului sumei la plata căreia a fost obligat Statul Român prin Ministerul Finanţelor Publice pentru următoarele considerente: În ce priveşte fondul cauzei, aprecierile instanţei de fond sunt nelegale şi netemeinicie. În primul rând, instanţa de fond a dat o interpretare greşită cazurilor şi condiţiilor care dau dreptul la repararea pagubei reglementate de art. 504 alin. 3 Cod proc. penală, respingând în mod nelegal excepţia inadmisibilităţii acţiunii. Dispoziţia din art. 504 alin. 3 Cod proc. penală este clară, neechivocă şi de strictă interpretare. Prin urmare, atâta vreme cât reclamantul a fost achitat definitiv doar pentru o parte a activităţii infracţionale ce i-a fost imputată, iar pentru una din faptele deduse judecăţii s-a dispus încetarea procesului penal, dar în alt temei decât cel expres şi limitativ prevăzut

de art. 504 alin. 3 Cod proc. penală, respectiv art. 10 lit. h Cod proc. penală, cererea reclamantului nu întruneşte condiţiile legale de admisibilitate. Dreptul la repararea pagubei produse reclamantului se putea naşte doar în măsura în care achitarea sa definitivă se impunea sub aspectul tuturor celor trei infracţiuni deduse judecăţii.

Hotărârea atacată este criticabilă şi sub aspectul temeiniciei, întrucât probele administrate în cauză nu fac dovada existenţei unei legături de cauzalitate între privarea de libertate a reclamantului şi năruirea afacerilor sale, pe de o parte şi degradarea stării sale de sănătate, pe de altă parte. Martorii audiaţi în cauză au relevat faptul că şi după arestarea preventivă a reclamantului, societăţile comerciale în care acesta avea calitate, au continuat să funcţioneze, că societăţile comerciale au intrat în faliment la o dată mult ulterioară punerii în libertate a reclamantului, acest fapt fiind cauzat cel mai probabil de condiţiile generate de criza economică. Sub aspectul stării de sănătate a reclamantului, actele medicale depuse în susţinerea cererii sale, dincolo de faptul că sunt de dată foarte recentă, nu fac dovada debutului vreuneia dintre bolile de care suferă reclamantul în perioada detenţiei preventive şi nici a legăturii de cauzalitate dintre condiţiile privării de libertate şi natura bolilor de care suferă reclamantul. Prin întâmpinarea depusă, intimatul G.R. s-a opus admiterii apelului declarat de pârâtul Statul Român prin Ministerul Finanţelor Publice, arătând că motivul invocat nu subzistă, deoarece motivul arestării lui nu-l constituie infracţiunea de lovire, ci celelalte infracţiuni reţinute în sarcina lui pentru care a fost achitat. Mai mult, motivul invocat că el nu a fost niciodată condamnat definitiv şi apoi achitat, astfel că nu ar fi îndeplinite cerinţele art. 504 alin. 3 Cod proc. penală nu prezintă relevanţă juridică, deoarece privarea de libertate există, iar printr-o hotărâre judecătorească definitivă şi irevocabilă s-a dispus achitarea lui. Statul Român prin Ministerul Finanţelor Publice a depus la dosar întâmpinare la apelul declarat de reclamant,

solicitând respingerea apelului acestuia, invocând aceleaşi motive pe care le-a invocat în declaraţia de apel. Examinând apelurile declarate prin prisma motivelor invocate, curtea apreciază că sunt nefondate şi în consecinţă în baza art. 296 alin. 1 Cod proc. civ., urmează să le respingă pentru următoarele considerente: În ce priveşte apelurile pârâţilor, având în vedere că motivele invocate în susţinerea lor sunt identice, curtea le va analiza împreună. Reclamantul şi-a întemeiat acţiunea pe dispoziţiile art. 504 alin. 2 şi 3 Cod proc. penală. Art. 504 alin. 2 Cod proc. penală prevede că „are dreptul la repararea pagubei şi persoana care, în cursul procesului penal a fost privată de libertate, ori căreia i s-a restrâns libertatea în mod nelegal”, iar alin 3 al aceluiaşi articol prevede că „privarea sau restrângerea de libertate în mod nelegal trebuie stabilită după caz, prin ordonanţă a procurorului de revocare a măsurii privative sau restrictive de libertate, prin ordonanţa procurorului de scoatere d sub urmărire penală sau de încetare a urmăririi penale pentru cauza prevăzută de art. 10 alin. 1 lit. j, ori prin hotărâre a instanţei de revocare a măsurii privative sau restrictive de libertate, prin hotărâre definitivă de achitare sau prin hotărâre definitivă de încetare a procesului penal pentru cauza prev. de art. 10 alin. 1 lit.j”. Din interpretarea acestor dispoziţii legale rezultă că, pentru naşterea dreptului la reparaţie, condiţia cerută de alin. 3 al art. 504 Cod proc. penală este aceea ca privarea sau restrângerea de libertate în mod nelegal să fi fost stabilită printr-o hotărâre definitivă de achitare. Din momentul în care România a devenit parte contractantă a Convenţiei pentru apărarea drepturilor omului şi libertăţilor fundamentale, textele de lege care vizează drepturi şi garanţii care fac obiect de reglementare al acestei convenţii, se interpretează în conformitate cu dispoziţiile acesteia, potrivit principiului preeminenţei dreptului internaţional, consacrat de dispoziţiile art. 11 şi 20 din Constituţia României. Dreptul la libertate şi siguranţă şi dreptul la despăgubiri în situaţia lipsirii nelegale de libertate, este garantat, de

asemenea, de art. 5 par. 5 din Convenţie, care condiţionează acordarea de despăgubiri doar de existenţa unei arestări nelegale, fără să fie necesară o hotărâre judecătorească anterioară care să constate nelegalitatea reţinerii sau arestării. În cauză, caracterul nelegal al privării de libertate a reclamantului şi a restrângerii libertăţii acestuia se evaluează prin prisma soluţiei finale pronunţată în cauza penală în care s-au luat aceste măsuri. Astfel, prin încheierea penală nr. 47/C/30.03.2007 pronunţată de Tribunalul Cluj s-a luat măsura arestării preventive a inculpaţilor, între care şi reclamantul din prezenta cauză, iar ulterior, măsura arestării preventive a fost prelungită prin încheierea penală nr. 58/C/2007, până la data de 27 mai 2007. Măsura arestării preventive a inculpaţilor s-a dispus pentru săvârşirea infracţiunilor de trafic de persoane prev. de art. 12 alin. 1 şi alin. 2 lit. a din Legea nr. 678/2001, cu aplicarea art. 41 alin. 2 C. penal, trafic de minori prev. de art. 13 alin. 1 şi alin. 2 lit. a din Legea nr. 678/2001 cu aplicarea art. 41 alin. 2 C. penal, şi constituire într-un grup infracţional organizat prev. de art. 7 din Legea nr. 39/2003, cu aplicarea art. 33 lit. a C. penal. După înregistrarea dosarului la instanţa de judecată în data de 25 mai 2007 s-a procedat la verificarea legalităţii măsurii arestării preventive, măsură care a fost menţinută, iar recursul declarat împotriva acestei soluţii a fost respins. La termenele de judecată din data de 21 iunie 2007 şi 9 august 2007, măsura arestării preventive a fost menţinută faţă de inculpaţi şi doar la data de 27 august 2007 s-a dispus faţă de inculpatul G.R.I., reclamantul din prezenta cauză, înlocuirea măsurii arestării preventive cu obligarea de a nu părăsi localitatea. Prin sentinţa penală nr. 121/D/2008 din 5.03.2008 a Tribunalului Cluj, rămasă definitivă prin respingerea apelurilor şi recursurilor declarate împotriva ei, instanţa a dispus schimbarea încadrării juridice din infracţiunea de trafic de persoane prev. de art. 12 alin. 1 şi alin. 2 lit. a din Legea nr. 678/2001 modificată prin Legea nr. 287/2005, cu aplicarea art. 41 alin. 2 C. penal, reţinută în sarcina

reclamatului în infracţiunea de lovire prev. de art. 180 alin. 2 C. penal, infracţiune în legătură cu care, instanţa, prin aceeaşi sentinţă a dispus în temeiul art. 11 pct. 2 lit. b cu art. 10 lit. h Cod proc. penală, încetarea procesului penal ca urmare a retragerii plângerii prealabile. Prin aceeaşi sentinţă, instanţa, în baza art. 11 pct. 2 lit. a raportat la art. 10 lit. c Cod proc.pen., a dispus achitarea reclamantului sub aspectul săvârşirii infracţiunii de trafic de minori şi în baza art. 11 pct. 2 lit. a raportat la art. 10 lit. d Cod proc.pen., achitarea reclamantului sub aspectul săvârşirii infracţiunii de constituire şi sprijinire a unui grup infracţional. Prin sentinţa penală nr. 121/D/2008 a fost revocată faţă de reclamant măsura obligării de a nu părăsi ţara instituită prin încheierea penală din 23.12.2007. Din această hotărâre judecătorească rezultă aşadar că măsura arestării preventive înlocuită ulterior cu măsura de a nu părăsi localitatea a fost luată faţă de reclamant în considerarea săvârşii infracţiunii prev. de art. 12 alin. 1 şi 2 lit. a şi art. 13 alin. 1,2 şi 3 din Legea nr. 678/2001. Aşadar, finalizarea procedurii penale a condus la concluzia lipsei vinovăţiei penale a reclamantului în săvârşirea faptelor reţinute ca infracţiuni, respectiv fapta nu a fost săvârşită de inculpat şi faptei îi lipseşte unul din elementele constitutive ale infracţiunii. Or, tocmai reliefarea unor asemenea împrejurări deschid dreptul persoanei la repararea prejudiciului suferit, ca urmare a privării sau restrângerii de libertate. În concluzia celor reţinute, excepţia inadmisibilităţii acţiunii invocată de pârâţi este nefondată, reclamantul fiind îndreptăţit la repararea prejudiciului moral, prejudiciului de imagine şi de familie suferit. În ceea ce priveşte critica formulată de reclamant şi pârâţi cu privire la cuantumul despăgubirilor acordate, curtea apreciază că este nefondată.

Art. 505 alin. 1 Cod proc. penală stabileşte criteriile în funcţie de care se determină acordarea despăgubirilor pentru prejudiciul suferit, dar nu stabileşte şi criteriile de

cuantificare a acestuia. Acest lucru este pe deplin justificat de faptul că prejudiciul moral nu poate fi stabilit prin rigori abstracte din moment ce el diferă de la persoană la persoană, în funcţie de circumstanţele concrete ale fiecărui caz. Nici Curtea Europeană atunci când acordă despăgubiri morale nu operează cu criterii de evaluare prestabilite, ci judecă în echitate. Curtea apreciază că suma acordată reclamantului cu titlu de despăgubiri morale pentru perioada arestării preventive (30.03.2007 – 27.08.2007) şi interdicţiei de a nu părăsi localitatea (27.08.2007 – 3.12.2007), este suficientă pentru a oferi o reparaţie completă pentru atingerea adusă onoarei, reputaţiei şi persoanei reclamantului, atât în ceea ce priveşte viaţa sa privată, cât şi cea socială. Aceasta, având în vedere afecţiunile resimţite de persoana reclamantului, constând în izolarea şi refuzul de a comunica cu cei apropiaţi şi cu prietenii săi, de familia acestuia, a cărei situaţie financiară a scăzut în mod simţitor, de trauma psihică suferită de cei trei copii ai reclamantului, care au suferit un şoc în momentul arestării tatălui lor, fiind nevoiţi să urmeze proceduri speciale la un psiholog pentru a depăşi acest incident. Criticile formulate de pârâţi cu privire la faptul că hotărârea instanţei de fond nu este temeinică, întrucât a apreciat în mod greşit că probele testimoniale şi cu înscrisuri administrate în cauză nu fac dovada existenţei unei legături de cauzalitate între privarea de libertate a reclamantului şi năruirea afacerilor sale, că năruirea afacerilor reclamantului s-a datorat crizei financiare, nu pot fi reţinute în totalitate. Chiar dacă solicitările reclamantului prin raportare la prejudiciul pe care l-a încercat prin pierderea unor relaţii comerciale se regăsesc în patrimoniul societăţii comerciale, reclamantului îi revin beneficiile obţinute din calitatea de administrator, astfel că durata de 166 de zile cât a durat arestul şi 205 zile de limitare a posibilităţilor de deplasare, i-au afectat afacerile. De asemenea, chiar dacă actele medicale sunt ulterioare perioadei luării măsurii arestării preventive şi interdicţiei de a părăsi localitatea, bolile de care suferă

reclamantul, cum ar fi diabetul zaharat, pot fi consecinţa traumei psihice pe care acesta a suferit-o pe perioada detenţiei.

Sursa: Curtea de Apel Cluj